



**จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**  
Chulalongkorn University  
Pillar of the Kingdom

## Thailand's Quest for Economic Growth:

From Factor Accumulation to Creative Destruction

BOT Symposium 2013

วิจารณ์บทความโดย ผศ.ดร. สมประวิณ มั่นประเสริฐ  
คณะเศรษฐศาสตร์  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
19 กันยายน 2556

## ส่วนประกอบบรรยาย

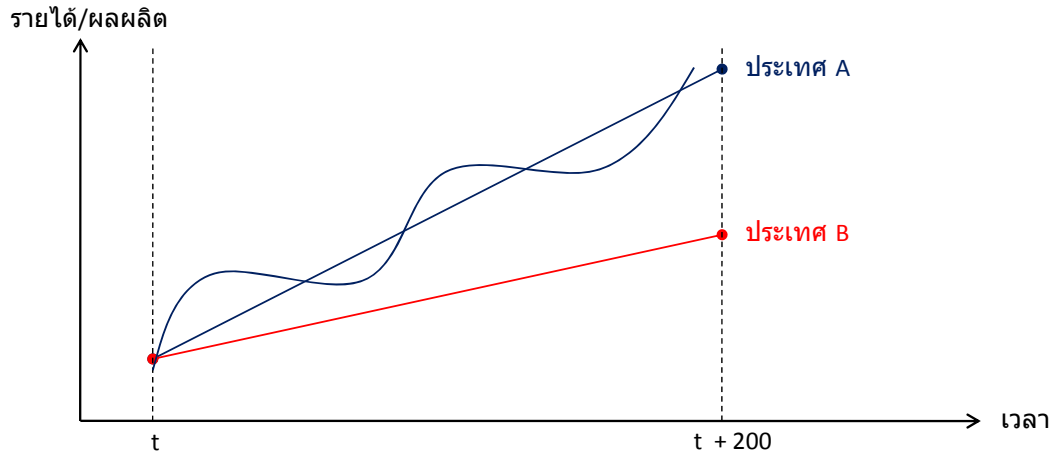


**จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**  
Chulalongkorn University  
Pillar of the Kingdom

1. กรอบแนวคิด
2. บทความวิจัยพยายามจะตอบคำถามอะไร?
3. ประเด็นวิจารณ์: สิ่งสำคัญที่ยังไม่ได้ตอบ
4. ประเด็นวิจารณ์: ข้อค้นพบจากงานอื่นที่เป็นประโยชน์
5. มองไปข้างหน้ากับการเติบโตในระยะยาวของเศรษฐกิจไทย

# 1. กรอบแนวคิดงานวิจัย

- นักเศรษฐศาสตร์มหภาคสนใจอะไร?



3

# 1. ทำไมต้องสนใจการเติบโตทางเศรษฐกิจ ของประเทศในระยะยาว?

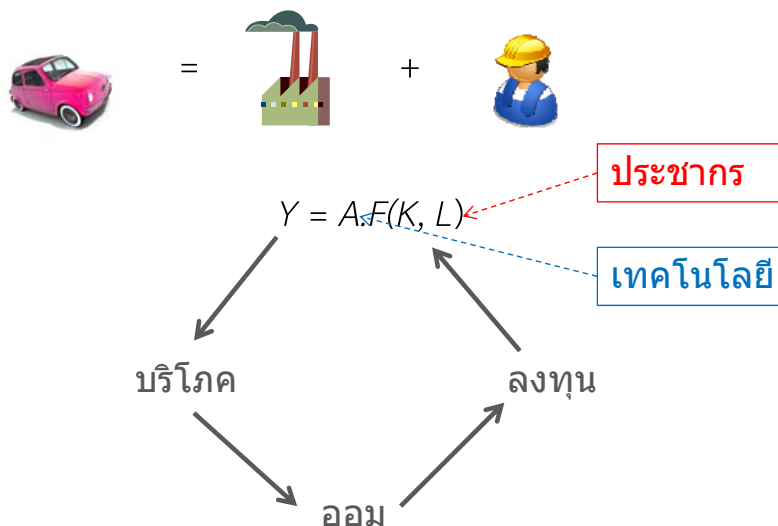
- งานวิจัยเชิงประจักษ์พบว่า การเติบโตทางเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับปัญหาอื่นๆ ของประเทศ
  - การลดลงของสัดส่วนคนยากจนในประเทศ
  - ความเท่าเทียมกัน/บทบาทของสตรีและคนกลุ่มน้อย
  - คุณภาพชีวิตของประชากรที่ดีขึ้นในระยะยาว
- ความต่างของอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงเล็กน้อย ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญในระยะยาว

อัตราการเติบโต ของรายได้ต่อหัว ต่อปี	ร้อยละของคุณภาพชีวิตที่เพิ่มขึ้น เมื่อเวลาผ่านไป ...		
	25 ปี	50 ปี	100 ปี
2.0%	64.0%	169.2%	624.5%
2.5%	85.4%	243.7%	1,081.4%

4

# 1. การเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาว เกิดขึ้นได้อย่างไร?

- ผลผลิตในระยะยาวถูกกำหนดจากโครงสร้างปัจจัยการผลิต (และอื่นๆ) ของประเทศ



5

# 1. การเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาว เกิดขึ้นได้อย่างไร?

- ดังนั้น เศรษฐกิจเติบโตได้จาก
  - อัตราการออมและการสะสมทุน (เครื่องจักร และทุนมนุษย์)
  - จำนวนกำลังแรงงาน
  - A (อาจหมายถึงเทคโนโลยี และอื่นๆ)
- ผลผลิตที่ได้จากโครงสร้างปัจจัยการผลิตของประเทศ เราเรียกว่า Potential Output หรือ Natural Rate of Output
  - ระดับผลผลิตภายใต้โครงสร้างปัจจัยการผลิตของประเทศ
  - สะท้อนระดับ 'ปกติ' ของผลผลิตและการใช้กำลังการผลิตของประเทศ
- สำคัญอย่างไร? # บอกศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว
  - ผู้บริหารเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมักจะใช้ Potential Output เป็นเกณฑ์วัดสถานะทางเศรษฐกิจ

6

## 2. บทความวิจัยตอบคำถามอะไร?

- ตั้งประเด็นเพื่อแสวงหา ‘แบบจำลองการเติบโตใหม่’ สำหรับประเทศไทย
  - เสนอแนวคิดของ Joshep Schumpeter ภายใต้แบบจำลองการเติบโตทางเศรษฐกิจที่เรียกว่า ‘Creative Destruction’ (จินตนาการเชิงสร้างสรรค์)
  - ยกระดับผลิตภาพการผลิตโดยผ่านกลไกการคัดสรร ‘ผู้ชนะ’ ที่มีประสิทธิภาพ และสนับสนุนการจัดสรรทรัพยากรจากผู้ที่มีประสิทธิภาพต่ำกว่าไปยังผู้ที่มีประสิทธิภาพสูงกว่า

## 2. บทความวิจัยตอบคำถามอะไร?

- บทความได้แสดงให้เห็นถึงหลักฐานเชิงประจักษ์ว่า
  1. สภาพตลาดที่เอื้อให้มีการแข่งขัน สามารถส่งเสริมให้เกิด Creative Destruction และท้ายที่สุดเพิ่ม Innovation ได้
  2. ผลิตภาพการผลิตที่เพิ่มขึ้นของประเทศไทยเกิดจากการ ‘จัดสรรทรัพยากรการผลิต’ (Reallocation) จากผู้ที่มีผลิตภาพทางการผลิตต่ำไปยังผู้ที่มีผลิตภาพทางการผลิตสูงทั้งนี้ ระบบเศรษฐกิจไทยมี ‘กลไกคัดสรร’ ให้ผู้ที่มีนวัตกรรมการผลิตให้เป็นผู้ที่รอดพ้น เดบโตขึ้น และเป็นผู้นำในอุตสาหกรรมนั้นๆ ได้

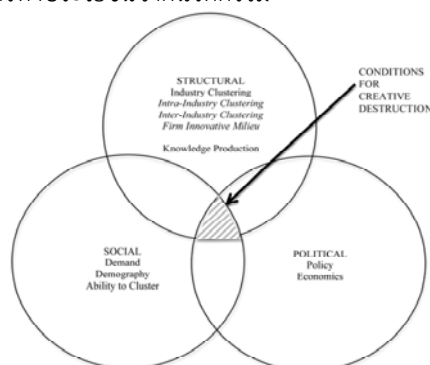
### 3. ประเด็นวิจารณ์: สิ่งที่ยังไม่ได้ตอบ

1. Klimek, Hausmann and Thurner (2012) ศึกษาโดยใช้ข้อมูล 200 ประเทศ พบว่าผลิตภาพในการผลิตของโลกก็เกิดจาก Creative Destruction
2. ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของ ‘การค้าระหว่างประเทศ’ และ ‘นโยบายอุตสาหกรรม’ ยังไม่ได้ถูกกล่าวถึง
  - กลไกหนึ่งที่สำคัญต่อการสร้างบรรยากาศที่เอื้อ Creative Destruction ให้ทำงานได้ คือนโยบายการค้าระหว่างประเทศ
  - Aghion, Fedderke, Howitt and Viegli (2013) พบว่า Trade Liberalization สามารถส่งผลต่อผลิตภาพการผลิตที่สูงขึ้นได้ ผ่านสภาพตลาดที่แข่งขันสูงขึ้น

### 3. ประเด็นวิจารณ์: สิ่งที่ยังไม่ได้ตอบ

3. การศึกษาพบว่า Creative Destruction อธิบายถึง 58% ของผลิตภาพรวมที่เพิ่มขึ้น อะไรเป็นปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริม CD?

- Tripsas (1997) พบว่าปัจจัยสำคัญที่ช่วยผู้ประกอบการให้รอด ได้แก่
  1. การลงทุนในการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่
  2. ความสามารถด้านเทคนิค
  3. ความสามารถในการหาประโยชน์จากนวัตกรรม
- Gilbert (2012)



### 3. ประเด็นวิจารณ์: สิ่งที่ยังไม่ได้ตอบ

#### 4. สภาพตลาดที่มีการแข่งขัน อาจเป็นเพียงแค่ Necessary Condition

- Sufficient Condition อาจเกี่ยวข้องกับเรื่องของ Institution, กฎหมาย/การบังคับใช้กฎหมายลิขสิทธิ์, รวมถึงการสนับสนุนกลไก Commercialized นวัตกรรม
- เพิ่มการแข่งขันต้องเกิดขึ้นพร้อมกับการลด Distortion ในภาคการผลิตต่างๆ ด้วย ตัวอย่างเช่น นโยบายการอุดหนุนบางภาคการผลิต ฯลฯ ซึ่งจะส่งผลให้ระบบตลาดไม่สามารถจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

#### 5. เราควรมีนโยบายอย่างไรกับ ‘ผู้ถูกคัดออก’ ?

### 4. ข้อค้นพบจากงานอื่นที่น่าสนใจ

- **การขาดแคลนปัจจัยการผลิต**ช่วยให้เกิด Technology Growth หรือไม่?
  - “ไม่” (Acemoglu, 2007) Technological Improvement กับ Technological Bias เป็นคนละเรื่องกัน
  - ดังนั้น การขาดแคลนแรงงานในปัจจุบันไม่รับประกันว่าจะมีเทคโนโลยีที่เพิ่มขึ้น
- **บทบาทของภาคการเงิน**ช่วยได้อย่างไร?
  - วีระชาติ กิเลนทอง (2555) การเพิ่มโอกาสของ ‘การเข้าถึงแหล่งเงินทุน’ ให้กับประชากรกลุ่มที่มีความสามารถในการผลิตสูง จะช่วยให้อัตราการเติบโตของประเทศเพิ่มสูงขึ้นในระยะยาว

## 4. ข้อค้นพบจากงานอื่นที่น่าสนใจ

- **นโยบายอุตสาหกรรมแบบไหนส่งเสริมผู้ประกอบการไทย?**
  - ภาณุทัต สัชฌะไชย และนณริฎ พิศลยบุตร (2555) ศึกษาประสิทธิภาพทางเทคนิคของอุตสาหกรรมในประเทศไทย โดยเปรียบเทียบกับโลก เพื่อแยกแยะอุตสาหกรรมที่มีประสิทธิภาพทางเทคนิคสูง/ต่ำ ซึ่งนำไปสู่นโยบายอุตสาหกรรมที่แตกต่างกัน
  - อุตสาหกรรมที่มีระดับประสิทธิภาพทางเทคนิคอยู่ในระดับสูง ภาครัฐควรใช้นโยบายเชิงรับ เช่น การสนับสนุนการวิจัยและการพัฒนา (R&D) หรือ การแก้ไขกฎระเบียบที่ทำให้การดำเนินธุรกิจเป็นไปได้ลำบาก เพื่อสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันภายใน
  - อุตสาหกรรมที่มีประสิทธิภาพทางเทคนิคต่ำควรได้รับการสนับสนุนผ่านนโยบายเชิงรุก เช่น การใช้สิทธิการปกป้องอุตสาหกรรมใหม่ (Infant Industry) หรือการให้เอกสิทธิ์ทางการค้า

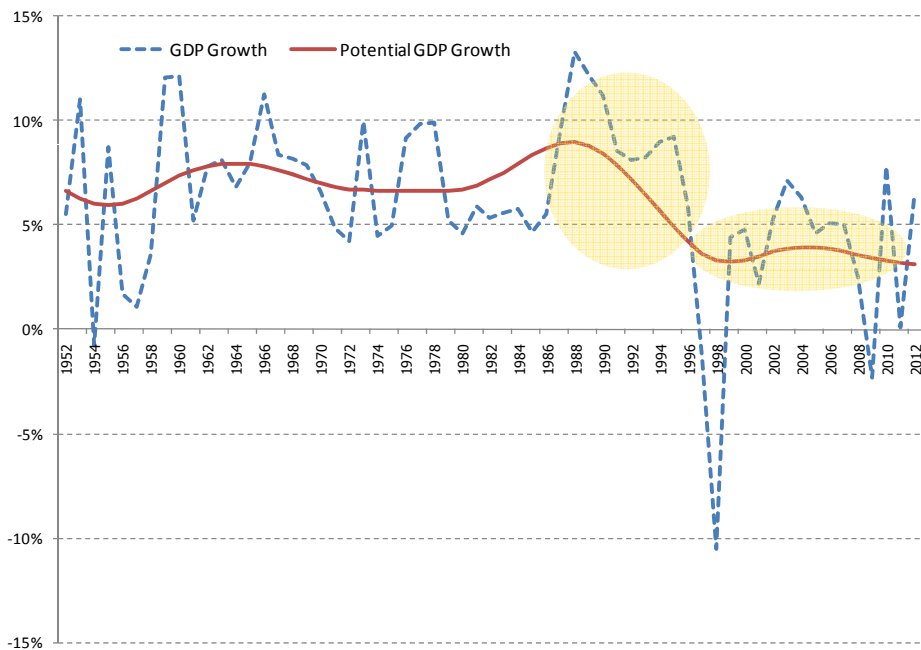
13

## 4. ข้อค้นพบจากงานอื่นที่น่าสนใจ

- **นโยบายภาครัฐประเภทไหนช่วยการเติบโตในระยะยาว?**
  - พิสิทธิ์ พัวพันธ์ วิจารณ์ บัณฑิต บัณฑิต บัณฑิต และจกมล คำไล่ (2555) พบว่านโยบายที่เน้นการลงทุนและการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจ (ลดภาษีเงินได้นิติบุคคล และการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน) มีผลในการยกระดับศักยภาพเศรษฐกิจไทยได้ ในทางตรงกันข้าม นโยบายที่เพิ่มรายได้โดยตรง (เช่น เพิ่มค่าแรงขั้นต่ำและการอุดหนุนการผลิต) จะอาจทำให้เศรษฐกิจขยายตัวได้น้อยลงในระยะยาว
- **บทบาทของการลงทุนในทุนมนุษย์ช่วยได้จริงหรือไม่?**
  - นิพิฐ วงศ์ปัญญา (2556) พบว่า เศรษฐกิจไทยสามารถหลุดออกจากกับดักรายได้ปานกลางได้ หากมีค่าใช้จ่ายในการศึกษาการเพิ่มขึ้น 3.2 แสนล้านบาทต่อปี และค่าใช้จ่ายในการพัฒนาเทคโนโลยีวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้น 8 พันล้านบาทต่อปี ติดต่อกัน 15 ปี
  - หากเพิ่มการใช้จ่ายทั้ง 2 ประเภทข้างต้นมีจำนวนน้อยเกินไปประเทศไทยอาจไม่หลุดพ้นจาก Middle Income Trap เลย

14

## 5. มองไปข้างหน้ากับการเติบโตระยะยาว ของเศรษฐกิจไทย



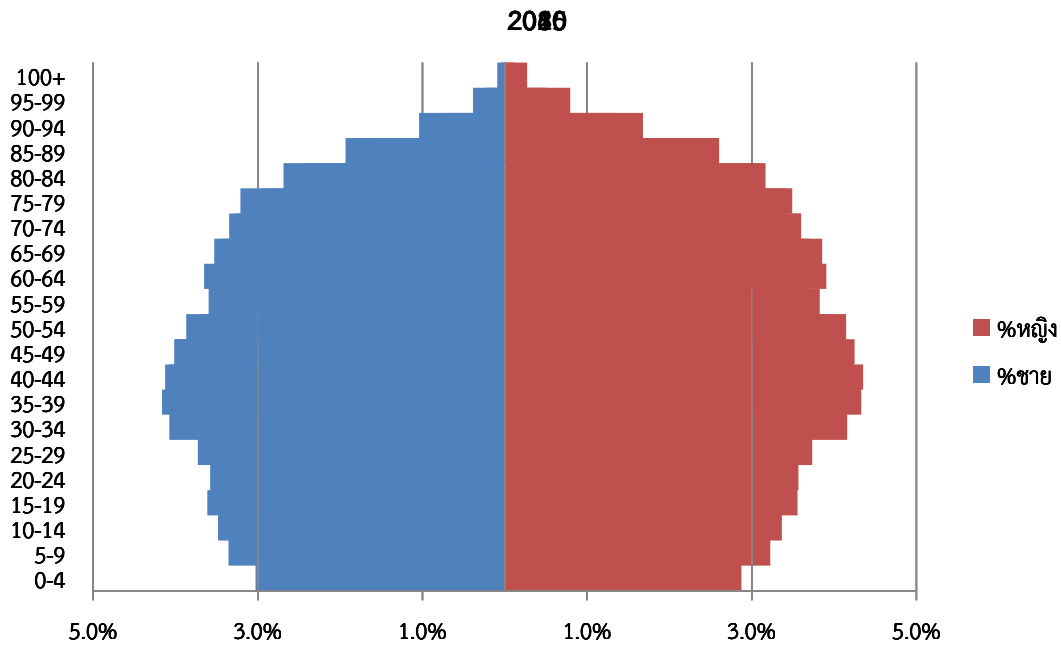
ที่มา: NESDB, Potential GDP Growth คำนวณโดยวิธี Hodrick-Prescott Filter 15

## 5. มองไปข้างหน้ากับการเติบโตระยะยาว ของเศรษฐกิจไทย

- ทำไมการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยใน ‘แกน’ ของการเติบโตทางเศรษฐกิจจึงสำคัญ?
- มองไปข้างหน้าล้วนพบกับความท้าทายมากมาย
  - ภัณฑนาการเชิงสร้างสรรค์จะยังเกิดขึ้นต่อไปหรือไม่?
  - แนวโน้มการออม/การลงทุนรวมที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง
  - การเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศในภูมิภาค
  - ความแออัดที่อาจส่งผลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ... และอื่นๆ
- แต่ สิ่งที่น่ากังวลใจมากที่สุดคืออะไร?



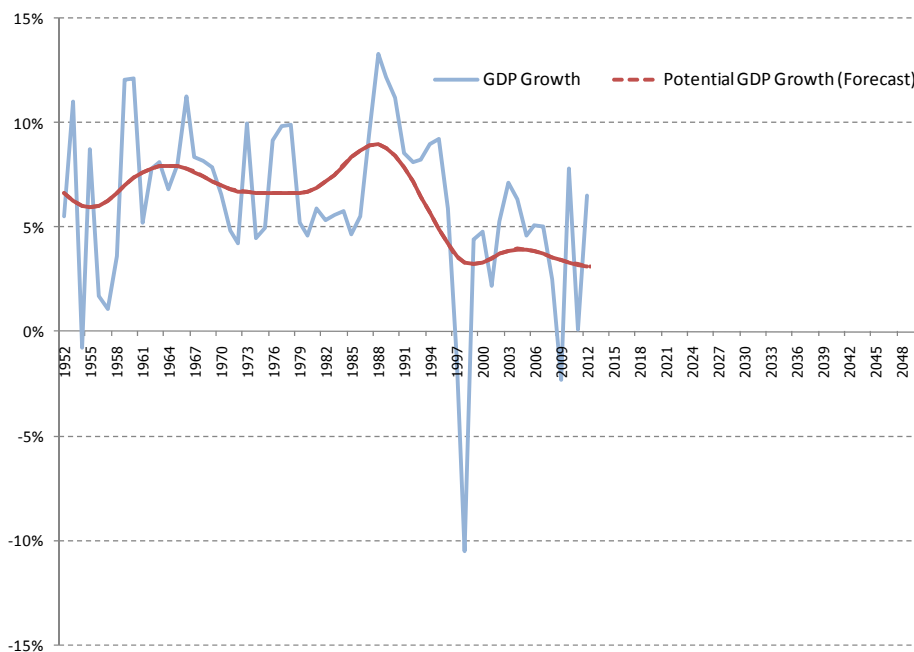
## 5. โครงสร้างประชากรไทยในอนาคต



ที่มา: World Population Prospects, UN

17

## 5. ผลกระทบต่อเศรษฐกิจมหภาค มากน้อยเพียงใด?



ที่มา: NESDB, สมประวิณ มั่นประเสริฐ และคณพล อริยสัจจากร (2556)

18

## 5. ทางเลือกของนโยบายคืออะไร?

- แรงงานต่างด้าว
  - ณะพงษ์ โทธิปิติ และกิริยา กุลกลการ (2553) “แม้แรงงานต่างด้าวจะทำให้ศักยภาพการผลิตของประเทศสูงขึ้น แต่แรงงานต่างด้าวไม่สามารถช่วยแก้ปัญหาการลดลงของศักยภาพการผลิตอันเกิดจากภาวะสังคมสูงวัยของประเทศไทยได้ทั้งหมด”
- การเพิ่มอายุเกษียณการทำงาน/เพิ่มการออม
  - สมประวิณ มั่นประเสริฐ และดนุพล อริยสัจจากร (2556) พบว่า สิ่งดังกล่าวสามารถช่วยบรรเทาผลกระทบต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจได้ในระยะกลาง
- การเพิ่มเทคโนโลยีในการผลิต
  - สามารถส่งผลกระทบต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน

“I am prepared for the worst, but hope for the best.”

– Benjamin Disraeli

ขอบคุณครับ